

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausunto

PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@mmm.fi

30.1.2024

HOLDno-2023-969

Viite: VN/33315/2023

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi elinlääkintähuoltolain muuttamisesta

Päijät-Hämeen ympäristöterveys tuottaa elinlääkintähuoltolain mukaiset palvelut Heinolan ja Orimattilan kaupunkien sekä Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Padasjoen ja Sysmän kuntien alueella. Orimattilan kaupungin osalta Päijät-Hämeen ympäristöterveydellä on sopimus palvelujen tuottamisesta Helsingin yliopiston kanssa.

Esitysluonnos elinlääkintähuoltolain muuttamiseksi on pääsääntöisesti kannatettava. Se jättää kunnille mahdollisuuden arvioida missä määrin elinlääkäripalveluja on tuotettava seura- ja lemmikkieläimille, jotta kiireellisen ja välttämättömän palvelun järjestämiseen tarvittava toiminta, mukaan lukien elinlääkäripäivystys, voidaan tuottaa. Kohtuuhintaisuuden nostaminen yhdeksi arviointiperusteeksi on eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta kannatettavaa.

Myös markkinahintaisten palvelujen yhtiöittämisvelvollisuuden poistuminen on hyvä ehdotus. Yhtiöittämisvelvollisuus olisi luultavasti koettu liian hankalaksi toteuttaa ja se olisi selkeästi rajoittanut järjestäjän mahdollisuutta päättää palvelun tuottamisen laajuudesta.

Esitysluonnos jättää kuitenkin runsaasti tulkinnan varaa liittyen elinlääkäripalvelujen alueellisen tarpeen ja kohtuuhintaisuuden arviointiin. Tältä osin palvelujen järjestäjät tulevat tarvitsemaan tarkentavaa ohjeistusta Ruokavirastosta. Ohjeistuksen laatimisella on kiire, sillä sen tulisi olla käytettävissä ennen kuin kunnat tekevät päätöksen elinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuudesta ja mahdollisesti toteuttavat markkinaperusteisen hinnoittelun järjestämisvastuun ulkopuolelle jäävien palvelujen hinnoittelussa. Mikäli ohjeistusta ei pystytä valmistelemaan ajoissa, lakiin olisi hyvä kirjata siirtymäaika, joka jättäisi näille arvioinneille enemmän aikaa. Kuntien vuotta 2025 koskeva talousarviovalmistelu alkaa viimeistään elokuussa 2024, jolloin siihen vaikuttavien muutosten tulisi olla järjestäjillä tiedossa.

Markkinahintaisten hinnoittelun toteuttaminen kunnallisissa elinlääkäripalveluissa tiettyjen toimenpiteiden osalta tulee vaatimaan myös muutoksen kunnalliseen elinlääkäritaksaan. Tämäkin muutos tulee valmistella ajoissa. Kuntien vastaanottokäynneistä perimät klinikkamaksut ovat yleisesti varsin kohtuullisia. Myös näitä voidaan korottaa järjestämisvastuun ulkopuolisten palvelujen osalta mutta niitä korottamalla ei yksin voida ratkaista markkinaehtoista hinnoittelua.

Lakiehdotuksessa säädetään myös järjestäjän velvollisuudesta raportoida ammatinharjoittajana toimivien kunnanelinlääkäreiden toiminnan tulos edelleen maa- ja metsätalousministeriölle. Tässä olisi hyvä säätää myös aikataulusta, mihin mennessä edellisen vuoden tiedot raportoidaan. Tiedot ovat raportoitavissa vasta järjestäjän ja kaikkien kunnanelinlääkäreiden tilinpäätöksen valmistuttua.

Lakiehdotuksessa jää hieman epäselväksi missä määrin Helsingin yliopiston tulee noudattaa palveluiden järjestäjän tekemää linjausta tuotettavien palvelujen laajuudesta. Voiko yliopiston tuottamien palvelujen laajuus vaihdella eri kunnissa, joille se tuottaa palveluja sen mukaisesti minkä kukin kunta on järjestämisvastuuseen määritellyt?

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Silja Mäkelä
Ympäristöterveysjohtaja

Jakelu

kirjaamo@mmm.fi

Tiedoksi

Hollolan kunta, ympäristöterveyslautakunta